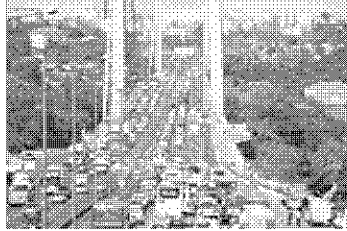

İstanbul Dünya Kültür Mirası listesinden çıkabilir

UNESCO Dünya Kültür Mirası Komitesi'nin önünde, İstanbul'daki uygulamaları yerden yere vuran bir rapor var.?Raporla özellikle Sulukule, Four Seasons inşaatı, Haliç'teki metro inşaatı eleştiriliyor

İspanya'nın Sevilla kentinde halen devam eden UNESCO Dünya Kültür Mirası Komitesi'nin genel toplantısında görüşülen Dünya Kültür Mirası taslak raporunda; Sulukule, Osmanlı döneminden kalma ahşap binaların korunması, Sultanahmet'teki Four Seasons Oteli'ndeki ek inşaat, Haliç'teki metro köprüsü inşaatı ve İstanbul'un trafik mastır planı gibi uygulamaların İstanbul'un kültür mirasını tehdit ettiği değerlendirilmesine yer verilerek, bu uygulamalardan dolayı Hükümet'e ağır eleştiriler yöneltildi.

2009 yılı Nisan ayında İstanbul'a gelerek incelemelerde bulunan UNESCO heyetinin gözlemlerine yer verilen raporun, 30 Haziran'a kadar sürecek olan toplantının sonunda kabul edilmesi durumunda İstanbul'un UNESCO'nun Dünya Kültür Mirası listesinden çıkarılması riski ortaya çıkacak. Sulukule Platformu sözcülerinden Viki Çiprut'a göre ise en iyimser senaryoyle heyet, gerekli düzenlemeleri yapması için Hükümet'e bir yıl daha ek süre verebilir.

'UNESCO dikkate alınmadı'

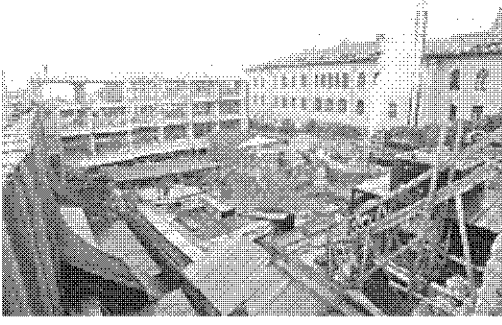
Özellikle Sulukule ile ilgili olarak "tescilli binaların yıkılmasının yanı sıra yerel yöneticiler tarafından uygulanan soylulaştırma programı sonucu yerel toplulukların dağıtıldığı ve bölgenin somut ve somut olmayan değerlerinin kabul edilemez bir şekilde yok edildiği" tespitinde bulunan UNESCO heyeti, önceki yıllarda incelemelerde bulunan UNESCO heyetlerinin Hükümet'e sundukları inceleme raporlarının da dikkate alınmadığını belirtiyor.

Heyet raporunda özellikle, tarihi alanların yenilenmesi konusunda çıkarılan 5366 Sayılı Yasa'nın, koruma değil aksine yıkımlara ve tarihi değerlerin yok edilmesine yol açtığı açıkça belirtiliyor ve daha önceki raporlarda olduğu gibi bu yasanın değiştirilmesi tavsiye ediliyor.

UNESCO'nun taslak raporunda İstanbul'un kültürel mirasını tehdit eden uygulamaların her birine ayrı bir başlık açılarak yer verildi. Raporla özetle şu başlıklar yer aldı:

Trafik mastır planının tarihi yarımadaya etkisi

Heyet, İstanbul için hazırlanan trafik mastır planının uygulanması durumunda bunun tarihi yarımada üzerinde yaratacağı olumsuz etkilerden duyduğu kaygıyı dile getiriyor. Özellikle de Boğaz'dan geçecek olan ve Harem'le Kumkapı'yı birleştirmesi düşünülen tünelin, Sultanahmet'in hemen batısından geçeceği için tarihi yarımada'nın kalbine ve Boğaz'ın doğu yakasına şüphesiz bir biçimde çok ağır bir trafik yükü getireceği belirtiliyor. Heyet, bu nedenlerden dolayı Hükümet'ten bu planın uygulamaya sokulmadan önce bağımsız bir çevre değerlendirme raporunun hazırlanmasını istiyor.

Four Seasons Oteli ek inşaati

“İstanbul Bölge İdare Mahkemesi, Sultanahmet’te arkeolojik kalıntılar üstüne yapılan Four Seasons Oteli’nin ek binasının inşaat ruhsatını iptal etti. Ancak bu karar nedeniyle tarihi kalıntılar üzerinde yapılan tüm arkeolojik çalışmalar ve koruma çalışmaları da durdu. Bu nedenle bu önemli arkeolojik kalıntılar, uzun süre kötü hava koşullarına maruz kalma ihtimallerinden dolayı hâlâ risk altında bulunmaktadır.”

“Haliç’e metro köprüsünden vazgeç”

“Heyet, Haliç’te yapılması düşünölen ve görsel hali çoktan belirlenmiş olan yeni metro köprüsü inşaatının yüksek kuleli ve asma köprü yapısının, üzerine inşa edilmesi düşünölen toprağın, buradaki binalar ve özellikle de Süleymaniye Camii üzerinde belirgin biçimde olumsuz ve kötü etkilerinin olacağı kaygısını taşıyor. Heyet, hükümeti bu projeden vazgeçmesi ya da alternatif başka öneriler geliştirmesi yönünde uyarıyor.”

Eski ahşap evler tehlikede

Heyet, İstanbul’daki Osmanlı döneminden kalma eski ahşap binaların tehlikede olduğuna dikkat çekiyor. Bu evlerin büyük bölümünün boş kaldığına dikkat çeken heyet, “Ancak bu evlerin korunmasına yönelik herhangi bütünlüklü bir koruma planı ya da rehabilitasyon programı bulunmamaktadır. Hükümet’i bu yönde uyarıyoruz” diyor.

SULUKULE

Değerleri yok edildi

Rapor, 5366 Sayılı Yasa’nın özellikle Sulukule’de yol açtığı sonuçların ne kadar yıkıcı olabileceğini kanıtladığını vurguluyor. Raporun Sulukule’yle ilgili bölümünde şöyle deniyor:

“Heyet, buradaki tescilli binaların yıkılmasının yanı sıra yerel yöneticiler tarafından uygulanan soylulaştırma programı sonucu yerel toplulukların dağıtıldığını ve bölgenin somut ve somut olmayan değerlerinin kabul edilemez bir şekilde yok edildiğini tespit etti. (...) Fatih Belediyesi şimdi 5366 Sayılı Kanun’un çerçevesinde bu bölge için bir imar planı sundu. (...)

Misyona gönderilen taslaktan Deniz Surları’ndaki evlerin yıkılacağı ve Bulgar piskoposunun eski sarayını çevreleyen duvarların önüne şaşaalı bir merdiven inşa edileceği anlaşılmıştır.

Bu bir koruma projesi değil imara amadır ve önceki heyetlerin de tavsiye ettiği üzere, bu proje buradaki Őahsi mal sahiplerinin yararına da değildir.”

Kentsel dnŐm projeleri

“Tarihi yarımadaadaki önemli altyapı projeleri ile kent topraklarını kullanıma amaya odaklanan ve dolayısıyla Dünya Mirası Listesi’ndeki önemli bölgeler için uygun olmayan kentsel yenileme projeleri hakkındaki kaygı devam etmektedir.

Heyet, 2006 ve 2008 heyetlerinin tavsiyelerini tekrarlayarak, bu türden tüm projelerin, yeniden inŐa etmek veya yeni bina yapmak yerine mevcut tarihi yapıların korunmasına saygı göstermesi gerektiğini belirtir.

5366 sayılı, ‘Yıpranan tarihi ve kültürel taŐınmaz varlıkların yenilenerek korunması ve yaŐatılarak kullanılması hakkında kanun’ çerçevesinde önerilen kentsel yenileme projelerinde önemli hiçbir deđiŐiklik yapılmadığı görülmüŐtür. Bu projeler bir dünya miras varlığı ile bađdaŐacak koruma planlarını içerecek Şekilde dzeltilmemiŐlerdir.

Böylece, 5366 Sayılı Kanun’un tatbikatta uygulanması, Dünya Mirası Listesi’nin önemli bölgelerinin varlığı ve bütünlüğü için önemli bir potansiyel tehdit oluŐturmaktadır.”